

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTT HALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

OKTATÁSI SEGÉDANYAG AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA

IDEGEN SZAVAK SZÓTÁRA
NYELVTAN
NYELVTÖRTÉNET
NYELVHELYESSÉG
SZÓLÁSOK ÉS KÖZMONDÁSOK
SZÖVEGALKOTÁS, STÍLUS
NYELVVÁLTOZATOK
SZINONIM SZÓTÁR
ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Európai Nyelvi Díj

Nyelvtan 6.

dr. Kecskés Judit

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Nyelvtan 6.

dr. Kecskés Judit

Készült a Miskolci Egyetem

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2010.

**Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében**

SZERZŐK

Dr. Illésné dr. Kovács Mária – Irodalom 5., Irodalom 6.
dr. Kecskés Judit – Nyelvtan 5., Nyelvtan 6.
Kollár Krisztián – Természetismeret 5–6.
Nagy Judit – Matematika 5, Matematika 6.

Pedagógiai szakértő: Csereklye Erzsébet

SZERKESZTETTÉK

Nagy Judit és Kollár Krisztián

Grafika: Rostás Édua

Fotó: Kollár Krisztián

A szerzők minden jogot fenntartanak a kézirat minden
szöveges és grafikai elemével kapcsolatban!

**A kézirat weboldalunkon elektronikus formában
megtekinthető,
de módosításához, másolásához, bármilyen hasznoszerzéssel
járó használatához vagy továbbadásához
a szerzők nem járulnak hozzá!**

<http://egyutthalado.uni-miskolc.hu>

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs
Alapjának támogatásával valósul meg.

TARTALOMJEGYZÉK

A magyar ábécé

Előszó

A szavak jelentése és szerkezete 7

Szófaji rendszer 8

Az ige 9

Az igenév 19

Az igekötő 23

A főnév 27

A névelő 33

A névutó 36

A melléknév 38

A számnév 42

A határozószó 46

A névmások 48

Kommunikáció, a szöveg képe, sajtótermékek 53

Készült a Miskolc Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

A MAGYAR ÁBÉCÉ

NAGYBETŰK

A
Á
B
C
Cs
D
Dz
Dzs
E
É
F
G
Gy
H
I
Í
J
K
L
Ly
M
N
Ny
O
Ó
Ö
Ő
P
Q
R
S
Sz
T
Ty
U
Ú
Ü
Ű
V
W
X
Y
Z
Zs

A
Á
B
C
Cs
D
Dz
Dzs
E
É
F
G
Gy
H
I
Í
J
K
L
Ly
M
N
Ny
O
Ó
Ö
Ő
P
Q
R
S
Sz
T
Ty
U
Ú
Ü
Ű
V
W
X
Y
Z
Zs

kisbetűk

a
á
b
c
cs
d
dz
dzs
e
é
f
g
gy
h
i
í
j
k
l
ly
m
n
ny
o
ó
ö
ő
p
q
r
s
sz
t
ty
u
ú
ü
ű
v
w
x
y
z
zs

a
á
b
c
cs
d
dz
dzs
e
é
f
g
gy
h
i
í
j
k
l
ly
m
n
ny
o
ó
ö
ő
p
q
r
s
sz
t
ty
u
ú
ü
ű
v
w
x
y
z
zs

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTÁLLÁS
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyuttalado@uni-miskolc.hu

ELŐSZÓ

KEDVES BARÁTOM!

Ismerkedj meg Kóccsal, a magyar pulikutyával!

Ezután ő vezet Téged a tanulásban, a magyar nyelvvel való ismerkedésben. Kócos szereti a csontot. Ezek a csontok jelölik a Neked való feladatokat.

jelöli a téma alapvető iskolai szókincsét egyszerű grammatikával gyakoroltató feladatokat.

jelöli a nehezebb szavakat és bonyolultabb grammatikai formákat

az igazán éhes kiskutyának való! Sok új szót tartalmaz és alapos magyar nyelvtani ismereteket igényel.

Ne aggódj! Kócos is sokáig rágódik a csontokon, Neked is van időd és sok helyed az írásra, rajzolásra!

Szeretném, ha egy nyelven beszélénk!

Azaz szeretném, ha sokat beszélnél és írnál magyarul! És szeretném, ha megértenénk egymást!

Ezért arra kérek, fordítsd le az anyanyelvedre a feladatok utasításait:

Húzd alá! _____

Rajzold le! _____

Kösd össze! _____

Egészítsd ki! _____

Másold le! _____

Csoportosítsd! _____

Írd le! _____

Olvasd el! _____

Melyik betű hiányzik? _____

Lapozz ide mindig, ha nem érted a feladat utasítását!

Remélem, Kócos és a sok feladat segít a magyar nyelv tanulásában!

A szerző

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

A SZAVAK JELENTÉSE ÉS SZERKEZETE

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Együttthaladó
Migráns Gyermek az Iskolában
egyutthalado@uni-miskolc.hu

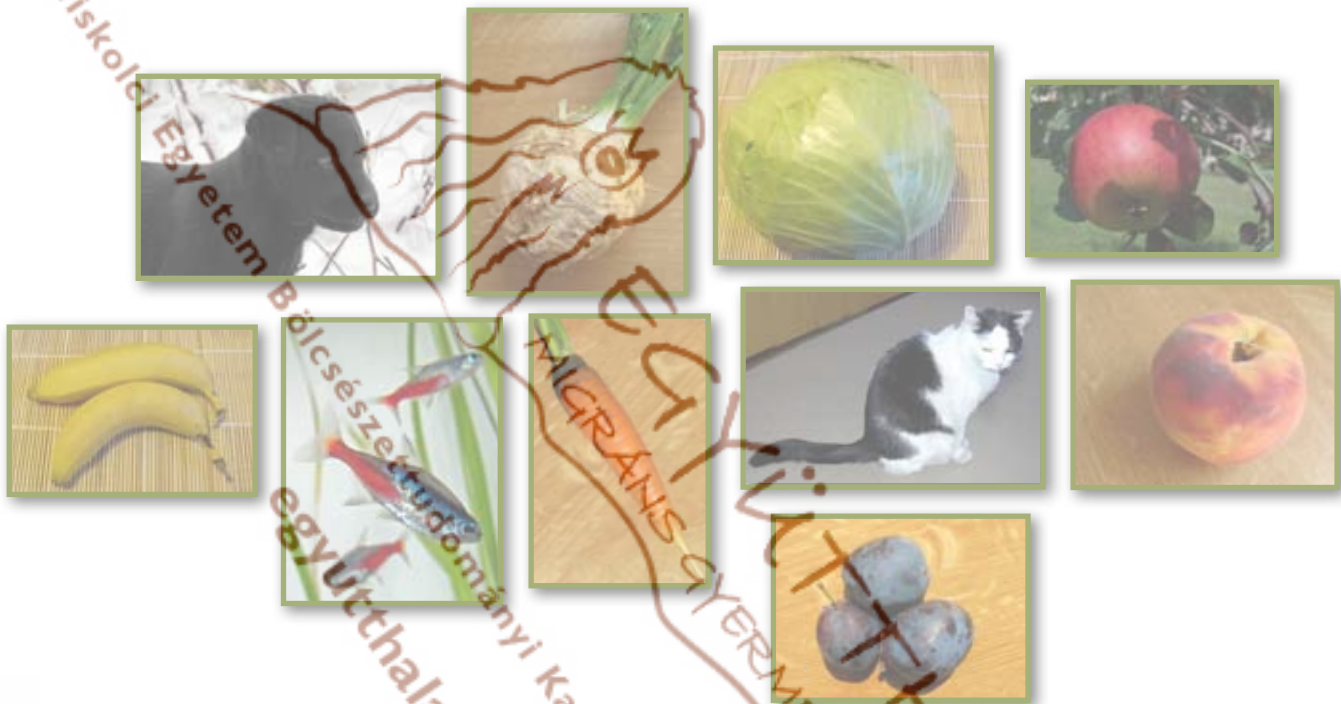
Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

SZÓFAJI RENDSZER

A szavakat a dolgokhoz hasonlóan csoportosítjuk. A csoportokat *szófajoknak* nevezzük.
A *szófaj* a szavak jelentése, toldalékolása, mondatban betöltött szerepe szerinti csoport.

1. Kösd össze a képet a megfelelő szóval!

barack, szilva, banán, répa, káposzta, zeller, kutya, macska, hal

Csoportosítsd a dolgokat!

gyümölcs: _____

zöldség: _____

állat: _____

csonthéjas gyümölcs: _____

gumós zöldség: _____

emlős állat: _____

2. Csoportosítsd a szavakat *jelentésük* szerint!

ló, róka, beszél, olvas, tanul, fű, kukorica, táska, ceruza, toll

állat: _____

cselekvés: _____

növény: _____

tárgy: _____

3. Keress azonos *toldalékot* a mondatokban!

A rókát láttam az erdőben.

A táskát Pista leteszi a teremben.

A tollat a tolltartóban tartom.

4. Melyik szó válaszol a kérdésre?

Mit láttál az erdőben? _____

Ki teszi le a táskát? _____

Hol tartod a tollat? _____

AZ IGE

Az *ige* cselekvést, történést jelentő szavak csoportja. Kérdései: Mit csinál?, Mi történik?

5. Kócos összekeverte a szavakat! Válogasd ki az *igét*! Írd le a vonalra!

ír

alma

alszik

olvas

mesél

mos

asztal

király

tanul

eszik

Melyik *igét* rejti a szókégyő?

BESZÉLFUTBETŰKÉZKÉROLVASFOTÓ

Írj mondatokat a szókégyő *igéivel*!

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

6. Húzd alá az *igéket*!

A Nap keleten kel fel, nyugaton nyugszik. A Nap felkel, delel, lenyugszik. Amerikában akkor ébrednek az emberek, amikor Magyarországon este van. Éjfél-től éjfél-ig tart egy nap. Egy nap 24 órából áll!

Válaszolj!

Hol kel fel a Nap? _____

Hol nyugszik a Nap? _____

Hány órából áll egy nap? _____

7. Húzd alá Arany János: Toldi részletében az *igéket*!

„Mert alighogy Miklóst a bika meglátta,
Rémítőt sikkantott és a port kapálta,
Azután úgy szórta a földet a szarvával,
Mintha szérún pelyvát forgatna villával.”

Válaszolj!

Mi látta meg Toldit? _____

Mivel szórta a földet a bika? _____

8. Ragozd az *igét*!

én látok _____ Én látok egy kutyát.

te látsz _____

ő lát _____

mi látunk _____

ti láttok _____

ők látnak _____

Ragozd a **kér** igét általános(alanyos) és határozott (tárgyas) ragozással!

általános

határozott

én kérek

én kérem

te

te

ő

ő

mi

mi

ti

ti

ők

ők

Ragozd el a tanul igét!

jelen idő

én

te

ő

mi

ti

ők

9. Múlt időben ragozz!

általános ragozás

én ír-tam

én tanul_____

te ír-tál

te

ő ír-t

ő

mi ír-tunk

mi

ti ír-tatok

ti

ők ír-tak

ők

határozott ragozás

én mond-tam

én olvas_____

te mond-tad

te

ő mond-ta

ő

mi mond-tuk

mi

ti mond-tátok

ti

ők mond-ták

ők

általános ragozás

én kér-tem

én fél_____

te kér-tél

te

ő kér-t

ő

mi kér-tünk

mi

ti kér-tetek

ti

ők kér-tek

ők

határozott ragozás

én énekel-tem

én főz_____

te énekel-ted

te

ő énekel-te

ő

mi énekel-tük

mi

ti énekel-tétek

ti

ők énekel-ték

ők

10. Milyen idejű a mondatokban az ige?

Tegyél **X** jelet a megfelelő helyre!

mondat	jelen	jövő
Autóval utaztam Debrecenbe.		
Egy szép képet festek a hegyekről.		
A kedvenc énekesem énekel.		
Láttad Angelina Jolie új filmjét?		
Nem írtatok választ az e-mailemre.		

11. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat alapján!

Hová utaztál? _____

Miről festesz képet? _____

Ki énekel? _____

Kinek az új filmjét láttad? _____

Mire nem válaszoltatok? _____

12. Kösd össze az igét ellentétével!

beszél	kérdez	ad	áll	sír	felszáll	mos
hallgat	kap	nevet	felel	szárít	ül	leszáll

Alkoss a fenti igékkel szerkezetet!

pl. leckét kérdez

levelet _____, székre _____, vidáman _____, a buszra,
 _____ a villamosról, ruhát _____, haját _____, ajándékot
 _____, Pistával _____ telefonon, zenét _____, tanórán _____, a
 nap 24 órából _____.

13. Csoportosítsd az igéket!

Kolos ugrik, Máté eszik, Ella alszik, a hó hullik, az eső esik, Attila olvas, az ég mennydörög, villámlik, van, nincs, volt,

cselekvést jelent	történést jelent	létezést jelent

Húzd alá az *igéket* az alábbi szövegben!

A népi hiedelem szerint a valóságban is éltek boszorkányok. A boszorkányok az ördöggel szövetkeztek, és gonosz öreg asszonyok voltak. Pedig többnyire nagy tudású, gyógyító asszonyok voltak².

Húzd alá, milyen idejűek az igék!

jelen / múlt / jövő

14. Keress rokon értelmű szavakat/szinonimákat az alábbi igékre!

ballag _____
 fizet _____
 hever(észik) _____
 harcol _____
 gondol _____
 mond _____
 lármázik _____

15. Húzd alá az *igéket* az alábbi szövegben!

Szerelmes hangjegyek I.

Gabriella elmegy a szilveszteri buliba, ahol véletlenül karaokézik Troy-jal. A duett nagyon jól sikerül. Amikor kezdődik az iskola, Gabriella új középiskolába megy. Pont oda ahova Troy is jár. Akkor van a téli musical meghallgatása is. Gabriella és Troy elmennek megnézni. Troy a kosárlabdacsapat kapitánya és csapattársai előtt fél énekelni. Gabriella az utolsó percben jelentkezik és Troy énekel vele. A duettjük tetszik Ms.Darbusnak. Amikor megtudja Sharpay, hogy új meghallgatás lesz dührohamot kap. Félti a szerepét Troytól és Gabriellától. Sharpay azt akarja, hogy a musical új próbáján ne legyenek ott. Egy napra kerül a tudáspróba, a kosármeccs és a musical meghallgatása, de Troy és Gabriella mégis odaérnek. Előadják a duettet, ami hatalmas sikert arat. Vissza mennek a saját versenyeikre és mindketten nyernek³.

2 lásd még Tátrai Ildikó 2009: Játszótárs. Akadémiai Kiadó, Budapest.

3 lásd még www.wikipedia.hu Szerelmes hangjegyek 1. címszava

Válaszolj a kérdésekre!

Kik karaokézna a szilveszteri bulin? _____

Ki megy új középiskolába? _____

Mi Troy? _____

Kinek tetszik Troy és Gabriella éneke? _____

Ki félti a szerepét? _____

16. Írd le a kedvenc filmed történetét!

17. Összegyűjtöttük a tankönyvek gyakori *felszólító módú* igéit. Írd le a saját nyelveden!

(ír)	E/2 Írj!	
(ír)	E/2 Írd le!	
(húz)	E/2 Húzd alá!	
(olvas)	E/2 Olvasd el!	
(fordít)	E/2 Fordítsd le!	
(keres)	E/2 Keresd meg!	
(figyel)	E/2 Figyeld meg!	
(néz)	E/2 Nézd meg!	
(válogat)	E/2 Válogasd ki!	
(mond)	E/2 Mondj!	
(beszél)	E/2 Beszélj!	
(kérdez)	E/2 Kérdezd meg!	

(ír)	T/2 Írjátok!	
(ír)	T/2 Írjátok le!	
(húz)	T/2 Húzzátok alá!	
(olvas)	T/2 Olvassátok el!	
(fordít)	T/2 Fordítsátok le!	
(keres)	T/2 Keressétek meg!	
(figyel)	T/2 Figyeljétek meg!	
(néz)	T/2 Nézzétek meg!	
(válogat)	T/2 Válogassátok ki!	
(mond)	T/2 Mondjátok!	
(beszél)	T/2 Beszéljétek!	
(kérdez)	T/2 Kérdezzétek meg!	

18. Összegyűjtöttük a hétköznapi beszéd néhány gyakori felszólító módú igéjét. Írd le őket a saját nyelveden!

- E/2. Kérj! _____
- E/2. Adj! _____
- E/2. Mondd (meg)! _____
- E/2. Egyél! _____
- E/2. Igyál! _____
- E/2. Ülj le! _____
- E/2. Állj fel! _____
- E/2. Áll meg! _____
- E/2. Szállj le (valahonnan pl. buszról)! _____
- E/2. Szállj fel (valahová pl. buszra)! _____
- E/2. Menj! _____
- E/2. Fordulj (jobbra/balra)! _____
- E/2. Fizess! Fizesd ki! _____
- E/2. Maradj (itt/ott)! _____

19. Felszólítás ↔ tiltás. Tiltsd meg a cselekvést!

Felszólítás:	Tiltás:
E/2 Írj!	Ne írj!
E/2 Beszélj!	
E/2 Mondd (meg)!	
E/2 Egyél!	
E/2 Igyál!	
E/2 Ül le!	
E/2 Állj fel!	
E/2 Áll meg!	
E/2 Szállj le (pl. buszról)!	
E/2 Szállj fel (pl. buszra)!	
E/2 Menj!	
E/2 Fordulj (pl. jobbra)!	
E/2 Fizess! Fizesd ki!	
E/2 Maradj (itt/ott)!	
T/2 Írjatok!	Ne írjatok!
T/2 Beszéljetek!	
T/2 Mondjátok!	
T/2 Egyetek!	
T/2 Igyatok!	
T/2 Üljetek le!	
T/2 Álljatok fel!	
T/2 Álljatok meg!	
T/2 Szálljatok le!	
T/2 Szálljatok fel!	
T/2 Menjetek!	
T/2 Forduljatok!	
T/2 Fizessetek! Fizessétek ki!	
T/2 Maradjatok!	

20. Ragozd el az igéket *kijelentő módban* és *felszólító módban*!

ír		ad	
általános (alanyi) ragozás			
Kijelentő mód	Felszólító mód	Kijelentő mód	Felszólító mód
ír-ok	ír-jak	adok	adjak
ír-sz	ír-j		
ír-Ø	ír-jon		
ír-unk	ír-junk		
ír-tok	ír-jatok		
ír-nak	ír-janak		

kér		beszél	
általános (alanyi) ragozás			
Kijelentő mód	Felszólító mód	Kijelentő mód	Felszólító mód
kér-ek	kér-jek	beszélek	beszéljek
kér-sz	kér-j		
kér-Ø	kér-jen		
kér-ünk	kér-jünk		
kér-tek	kér-jetek		
kér-nek	kér-jenek		

ír		ad	
határozott (tárgyas) ragozás			
Kijelentő mód	Felszólító mód	Kijelentő mód	Felszólító mód
ír-om	ír-jam	adom	adjam
ír-od	ír-jad		
ír-ja	ír-ja		
ír-juk	ír-juk		
ír-játok	ír-játok		
ír-ják	ír-ják		

kér		néz	
határozott (tárgyas) ragozás			
Kijelentő mód	Felszólító mód	Kijelentő mód	Felszólító mód
kér-em	kér-jem	nézem	!néz+ j em > néz- z em
kér-ed	kér-jed		
kér-i	kér-je		
kér-jük	kér-jük		
kér-itek	kér-jétek		
kér-ik	kér-jék		

21. Felszólító mód határozott ragozás E/2. személyben hosszú (adjad, kérjed) és rövid (add, kérd) alakokat is használunk. Írd le az igék rövid alakját!

E/2. adjad > ad(ja)d > add

E/2. kérjed > kér(je)d > kérd

E/2. írad > _____

E/2. nézzed > _____

E/2. mondjad > _____

E/2. féljed > _____

E/2. hagyjad > _____

E/2. beszéljed > _____

E/2. hívjad > _____

E/2. küldjed > _____

22. Van hét kivételes ragozása, gyakran használt igénk: tesz, vesz, hisz, visz, eszik, iszik. Ezek felszólító módú rövid alakja:

E/2. te-gyed > te-dd

E/2. i-gyad > i-dd

E/2. ve-gyed > ve-dd

E/2. hi-ggyed > hi-dd

E/2. vi-gyed > vi-dd

E/2. lé-gy > Ø

E/2. e-gyed > e-dd

Írj egy-egy mondatot a rövid alakokkal!

pl. Tedd a füzetet a padra!

---

23. Keresd ki Arany János: Toldi versrészletéből a **felszólító módú igéket**! Írd le őket!

„Add ki, bátya, tüstént, ami engem illet;
Add ki a jussomat: pénzt, paripát, fegyvert:
Azontúl – az Isten áldjon minden embert.
Itt a juss, kölök; ne mondd, hogy ki nem adtam!
György kiált és arcul csapja, szintúgy csattan.”

AZ IGENÉV

A **főnévi igenevet** az ige után álló -ni képzővel hozzuk létre.

24. Alkoss főnévi igenevet!

ír- _____
kér- _____
olvas- _____
tanul- _____
lát- _____
számol- _____
fut- _____
táncol- _____

A 7 kivétel:

eszik > e- _____
iszik > i- _____
hisz > hi- _____
vesz > ve- _____
tesz > te- _____
lesz > le- _____

Néhány gyakran használt -ikes ige:

játszik > játsza- _____
úszik > úsz- _____
ugrik > ugra- _____
alszik > alud- _____

Főnévi igenevet használunk az akar, illik, kezd, próbál, szeret, tud, utál igékkel alkotott szerkezetben.

25. Mit szeretsz csinálni? Írj öt mondatot!

Pl. Szeretek játszani.

---

26. Hat gyakori kérdés! Fordítsd le az anyanyelvedre!

Mit akarsz mondani? _____

Mit akarsz tudni? _____

Mit próbálsz tenni? _____

Mit tudsz mondani? _____

Mit szeretsz csinálni? _____

Mit utálsz csinálni? _____

Válaszolj az utolsó két kérdésre!

---

27. Mit *szabad* csinálni/tenni? Keresd meg a mondatba illő szót!

ülni, menni, nézni, várakozni, biciklizni

A padra szabad _____.

A filmet szabad _____.

A járdán szabad _____.

A bicikliúton szabad _____.

Ezen a helyen szabad _____.

28. Mit *tilos* csinálni?

Írd a négyzetekbe a képhez illő mondat számát!

1. Tilos balra kanyarodni!

2. Tilos a parkban kutyát sétáltatni!

3. Tilos dohányozni!

4. Tilos behajtani!

29. Rajzolj a tiltó mondatokhoz táblát!

A fűre lépni tilos!

Szemetelni tilos!

A vízben úszni tilos!

30. Mi a célja a cselekvésnek? Írd le a főnévi igenevet!

Mari elmegy bevásárolni. _____

Hétfőn Andrással megyek kirándulni. _____

Sára úszni ment. _____

Tanulni megyek Franciaországba. _____

Megyek aludni. _____

31. Olvasd el a szöveget, amely segít megoldani a következő oldalon található feladatot!

A jövő idejű cselekvés kifejezése:

közele, biztos jövő kifejezése: megy, ír (=jelen idejű igével)

távoli, bizonytalan jövő: menni fog, írni fog (főnévi igenév + segédige ragozott alakja)

Alkoss jövő idejű mondatot E/1. személyben!

Énekelsz holnap a versenyen?	Énekel-ek.	Énekel-ni fog-ok.
Írsz Péternek holnap levelet?	Írok.	Írni fogok.
Adsz kölcsön egy kis pénzt?	_____	_____
Kérsz vacsorát?	_____	_____
Tanulsz jövőre angolul?	_____	_____
Jössz holnap suliba?	Jöv-	Jön-
Mégysz a héten moziba?	Megy-	!Me-nni
Eszel kenyeret a vacsorához?	Esz-	!E-nni

32. Írd le, mit fogsz holnap csinálni!

---

33. Helyezd a mondatba a megfelelő segédigét!

általános ragozás:	határozott ragozás:
E/1. fog-ok	fog-om
E/2. fog-sz	fog-od
E/3. fog	fog-ja
T/1. fog-unk	fog-juk
T/2. fog-tok	fog-játok
T/3. fog-nak	fog-ják

(Én) holnap indulni _____ egy versenyen.

(Ő) írni _____ egy regényt.

(Te) olvasni _____ egy mesét.

(Mi) adni _____ egy térképet.

(Ők) látni _____ egy nagy hegyet.

(Ti) sietni _____ haza.

(Én) kérni _____ a számlát.

(Ő) kérni _____ a pénzét.

(Mi) festeni _____ szobát.

(Te) el _____ olvasni a verset?

(Ők) keresni _____ a kutyát.

AZ IGEKÖTŐ

Az **igekötő** kiegészíti az igét, módosítja a cselekvés, történés jelentését. Például jelöli a cselekvés irányát: lemegy, felmegy, kimegy, bemegy, átmegy. Jelöli a cselekvés befejezettségét, végét: elolvas, megír; vagy a cselekvés elhibázását: elsóz, elszúr, elront.

34. Írd le a képen látható cselekvést **igekötős igével**!

be- , le- , át- , ki- , fel- , le- , meg- , el-

Írd be mondatba a megfelelő **igekötős igét**!

megköszönni, elkészül, megeszi, átlépek, kimegyek, felszállok, leszállunk, megírom

Otthon _____ a leckét.

Jancsi _____ az ebédet.

Az ajándékot illik _____.

Toldi _____ az édesanyjától, mielőtt elmegy.

Ez a patak olyan kicsi, hogy _____.

Reggel _____ a buszra.

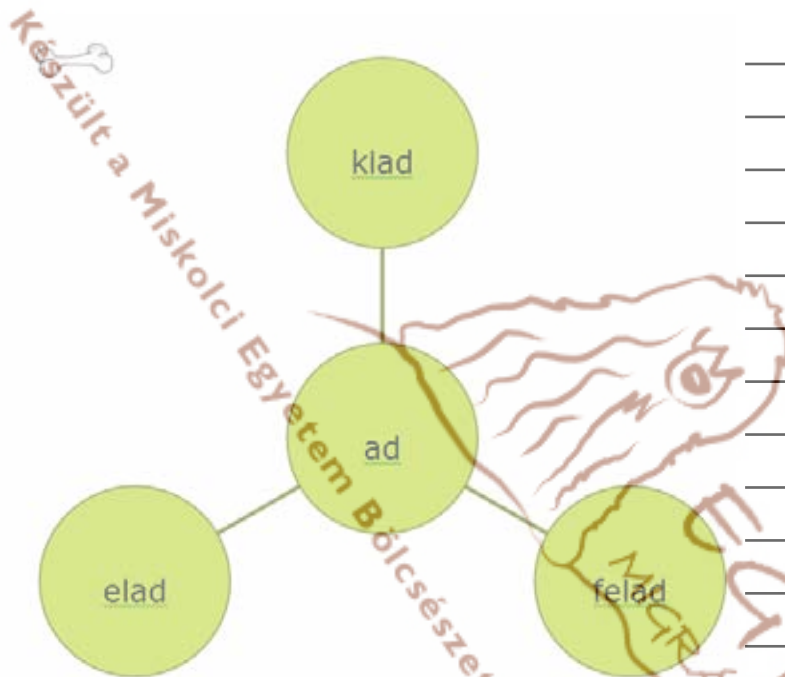
A Deák téren _____ a buszról.

_____ az udvarra játszani.

Az **igekötő** helyesírása:

- egybeírjuk az igekötőt, ha az ige előtt áll: meg+ír > megír
- különírjuk az igekötőt, ha az ige után áll: ír+meg > ír meg
- különírjuk a tud, akar, lehet, illik, szabad, fog szavakkal alkotott szerkezetben: meg tud írni, meg akarja enni, meg lehet mondani, meg illik köszönni, meg szabad enni, meg fog mondani.
- kötőjellel írjuk a két igekötőt egymás mellé: ki-ki, meg-meg, le-fel;
- egybeírjuk az igével az azonos igekötőket: ki-kinéz, meg-megáll,
- különírjuk az igétől az ellentétes igekötőket: le-fel jár.

**35. Mit jelentenek a különböző *igekötős igék*?
Írj mondatokat az igékkel!**


```

graph TD
    A(lép) --- B(előlép)
    A --- C(meglép)
    B --- D(előlép)
    B --- E(kilép)
  
```


[illegible]

36. Rakd sorba egy nap leírását! Írd a mondatokhoz a helyes sorrend sorszámát! Karikázd be az *igekötős* *igét*ket!

Reggel felkelek.

Este lefekszem. _____

Megeszem a reggelit és megiszom a teát. _____

Levetkőzöm, összehajtom a ruhámat.

Felveszem a ruhámat. _____

Megmosakodok.

Felveszem a táskám és indulok az iskolába.

Az iskolában elolvasom a feladatot.

Otthon megírom a leckét, megtanulom a házit. _____

Ebédtelek. _____

Megvacsorázok a családommal. _____

Tévét nézek.

Lezuhanyozok. _____

37. Írd le a versből az *igekötős igét*!

Volt egyszer, egy
darázs-garázs.
Élt benne négy
fürkészdarázs.
Ahogy jött a
tavasz-varázs,
kiszállt a négy
fürkészdarázs.
Füsti fecskék
ott cikáztak:
megcélozták
mind a négyet...
Mecélozták:
...hamm... bekapták...
– üres lett a
darázs-garázs

Egy ötödik
fürkészdarázs
fürkész útján
kifürkészte:
hol lappang egy
üres lakás.
Beköltözött
családostul.
És kiírta
nagybetűvel:
ÉN LAKOM ITT,
DARÁZS BALÁZS!
Így hát újra,
így hát újra
– teli lett a
darázs-garázs.
(Tamkó Sirató Károly:
Darázs-garázs)

38. Keress rokon értelmű szavakat/szinonimákat az alábbi igekötős igékre⁴!

levesz, megbánt, megbuktat, kitagad, kiszínez, átgondol, átmegy

39. Keress *ellentétes jelentésű* szavakat az alábbi *igekötős* igékre⁵!

levesz, megbánt, megbuktat, kitagad, belép, elzár

---

40. Gyűjts 10 *igekötős* *igét* egy újságból/napilapból!

A FŐNÉV

A *főnév*: élőlény, tárgy, elvont dolgot jelentő szavak csoportja. Kérdőszava: Ki?, Mi?, Kit?, Mit?

41. Karikázd be a *főneveket*!

ló, róka, beszél, olvas, tanul, fű, kukorica, táska, ceruza, toll

asztal, rózsa, Jancsi, eszik, piros, Iluska, egér, megy

arc, szék, ház, virág, kérdez, számol, fecske

42. Keress *rokon értelmű* szavakat/*szinonimákat* az alábbi *főnevekre*⁶!

fej, arc, iskola, macska, katona, legény, farkas

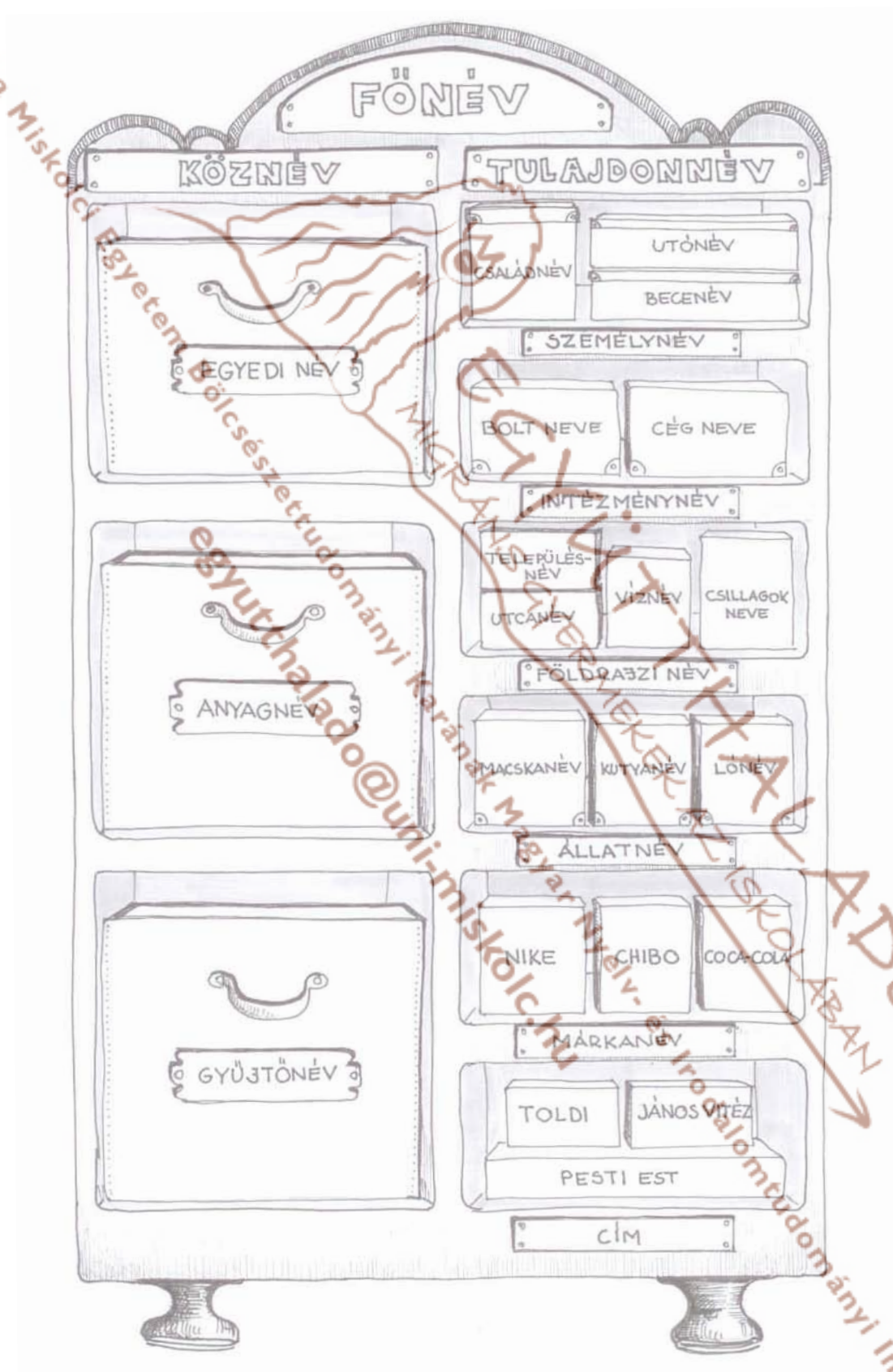

---

5 Lásd még Kiss Gábor (főszerk.) 1998. Magyar szókincstár. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

6 Lásd még Kiss Gábor (főszerk.) 1998. Magyar szókincstár. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

43. Nézd meg a főnév felosztását! A főnév két alcsoportja a *köznév* és a *tulajdonnév*. Nézd meg, milyen csoportok vannak ezeken belül, majd válaszolj a kérdésekre!

Mi a Te *személyneved*? (Hogy hívnak?)

Mi a családneved? _____

Mi az utóneved? _____

Másold le a *tulajdonnevek* fajtáit (polcait)!

Írj egy *tulajdonnevet*!

Írj egy *intézménynevet*! _____

Írj egy *személynevet*! _____

Írj egy *földrajzi nevet*! _____

Írj egy *állatnevet*! _____

Írj egy *márkanévet*! _____

44. Az *utónevet* másként *keresztnévnek* is nevezzük. Írd le öt osztálytársad *keresztnevét*!

A magyar *személynév* = *családnév* + *utónév*

Szerkessz *személynevet*!

Írj tíz adható magyar *utónevet*!

---

45. Kócos összekeverte a neveket! Válogasd szét őket!

Írd le a személyneveket: _____

Írd le a márkaneveket: _____

Írd le a földrajzi neveket: _____

46. Alkoss *beceneveket*!

A *becenév* a személynévből alkotott kedveskedő név (pl. Attila > Atta, Anna > Anca, Tóth > Toti)

Van *beceneved*? _____

Keress *beceneveket* az utónevekhez!

István _____

Péter _____

Gábor _____

Ilona _____

Katalin _____

Nóra _____

47. Írj az irodalomkönyvedből öt *címet*!

Írj öt *könyvcímet*!

Írd le öt újság vagy napilap címét, és írd öt *filmcímet*!

---

48. Ragozd a tulajdonneveket!

Kit látsz?

Én látom Annát.

Te látod _____ (Péter)

Ő látja _____ (László)

Hol laksz?

Én Európában lakom.

Te _____ laksz. (Ázsia)

Ő _____ lakik (Afrika)

Mi látjuk _____ (Tamás)

Ti látjátok _____ (István)

Ők látják _____ (Mária)

Mi _____ lakunk (Amerika)

Ti _____ laktok (Ausztrália)

Ők _____ laknak (Európa)

Én levelet írok Katinak.

Te levelet írsz _____ (András)

Ő levelet ír _____ (Luca)

Mi levelet írunk _____ (Imre)

Ti levelet írtok _____ (Klára)

Ők levelet írnak _____ (Evelin)

A Dob utcától hazáig gyalog megyek.

A _____ (Szent László Általános Iskola) hazáig busszal megyek.

A _____ (Szemere tér) hazáig villamossal megyek.

Az _____ (Üllői út) hazáig busszal megyek.

_____ (Miskolc) Budapestig vonattal megyek.

_____ (Pécs) Nagykanizsáig biciklivel megyek.

_____ (Bécs) Esztergomig hajóval megyek.

49. Válaszolj a kérdésre!

Hol?

Honnan?

Hová?

Budapesten

Budapestről

Budapestre

Szeged

Szigetvár

Kecskemét

Szolnok

Békéscsaba

50. Válaszolj a kérdésre!

Kivel?

Ibolya > _____

Anna > Annával

Sára > _____

Máté > _____

Réka > _____

István > _____

Zoltán > _____

Miklós > _____

Ildikó > _____

51. Kik ők? Többen egy csoportban: -ék.

Pista > Pistáék Sárospatakon laknak.

Kovács > Kovácsék a negyedikén laknak.

Hedvig > _____ tanyán laknak.

Tóth > _____ falun laknak.

Sári > _____ városban laknak.

Anna > _____ Budapesten laknak.

Kolos > _____ Miskolcon laknak.

52. Csoportosítsd a főneveket!

telefon, Attila, József Attila Színház, egér, Miskolci Egyetem, citrom, alma, Kossuth Lajos út, Tóth Zoltán, e-mail, méz, fa.

köznév: _____

tulajdonnév: _____

A NÉVELŐ

A névelő a főnév határozottságára vagy határozatlanságára utaló szófaj. A főnévhez kapcsolódik, előtte áll. Nincs önálló kérdőszava.

az, a = határozott névelő: a beszélők számára ismert dolog (főnév) előtt áll.

egy = határozatlan névelő: a beszélők számára nem ismert dolog (főnév) előtt áll.

53. Húzd alá a névelőket a szövegben!

Egyszer volt, hol nem volt, volt az asztalon egy ceruza. A gyerekek gyakran rajzoltak vele képeket, és a ceruza lerajzolt mindent, amit a gyerekek akartak. Egyszer, amikor a gyerekek aludtak, egy egér mászott az asztalra. Meglátta a ceruzát és az egérlyuk felé húzta. (részlet Vlagyimir Szutyjev meséjéből)

Válaszolj a kérdésekre!

Milyen névelő van a ceruza előtt először? _____

Milyen névelő van a ceruza előtt a másodszor? _____

54. Húzd alá a névelőket a szövegben! Válaszolj a kérdésekre!

1) Az egér kis testű, szürke vagy fehér színű állat. A ház körül él egy egérlyukban.

2) Az egér a számítógép része. Egy eszköz, amivel rámutatunk (kattintunk) a képernyő egy pontjára. Az egérpadon tartjuk.

Hol él az állat? _____

Hol tartjuk az eszközt? _____

55. Húzd alá a névelőket a szövegben! Válaszolj a kérdésekre!

” Elvonul a tábor, csillapul moraja:

Ezt a szél elhordta, azt a por takarja;

Toldi meg nagybúsan hazafelé ballag,

Vaskos lábnyomától messze reng a parlag...”

(Arany János: Toldi)

Csoportosítsd a szövegben lévő a tábor, a szél, a por, Toldi, a parlag főneveket!

köznév: _____

tulajdonnév: _____

Figyeld meg! A személynév is főnév, de a személynév előtt nincs nevelő. A személynév önmagában határozott.

56. Kócos összekeverte a hangokat! Válogasd ki a magánhangzókat! Írd őket a vonalra!

57. Csoportosítsd a Kócos körül lévő hangokat!

magánhangzók:

magas magánhangzók: _____

mély magánhangzók: _____

mássalhangzók:

ajakhang: _____

foghang: _____

58. Mikor *a*, mikor *az*? Figyeld meg és folytasd!

Ha magánhangzóval kezdődik a szó, akkor a határozott névelő: *az*.

Ha mássalhangzóval kezdődik a szó, akkor a határozott névelő: *a*.

apa, anya, család, térkép, nyár, autó, busz, virág

a ház, a szék, a kép, a telefon, a szabadság _____

az iskola, az út, az ország, az ajtó, _____

59. Vágj ki a kedvenc újságodból egy cikket, ragaszd ide!
Húzd alá benne a *névelőket*!

A NÉVUTÓ

A névutó körülményt (idő, hely, mód) kifejező szófaj. Névszó, általában főnév után áll. Nincs önálló kérdőszava.

60. Kösd össze a mondatot a képpel!

A táska az asztal alatt van.
A felhő a ház fölött van.
A váza a két könyv között van.
A bolt a posta után van.
A farkas a bárányok közt van.

Húzd alá, mit fejeznek ki a fenti mondatok **névutói!**
időt / helyet / módot

61. Írd le, mit fejez ki a **névutó**? Időt, helyet vagy módot?

Hat óra óta várlak. _____

Egy perc múlva indulok. _____

Az esernyőt a fejem fölé tartom. _____

Ebéd után megyek haza. _____

A bolt után fordulj jobbra! _____

Egész idő alatt olvastam. _____

A ház alatt van a garázs. _____

Egy órán keresztül vártalak. _____

A réten keresztül jutsz el a tóhoz. _____

62. Keresd meg a **névutókat**! Húzd alá őket!

ABLAKUTÁNTOLLMIAATTNÉGYKÖZTBALMELLÉALATT

Húzd alá a hétköznapi felirataiban a **névutókat**!

A pénztártól való távozás után reklamációt nem fogadunk el.

Leszállás előtt szíveskedjen jelezni!

Betegség miatt zárva.

24 óra múlva nyitunk!

Húzd alá a szólásmondásokban a *névutót*!

Eső után köpönyeg.

Két szék közt a pad alá esik.

A maga feje után megy.

63. Válaszolj a kérdésekre mondatokkal!

Mit csinálsz reggeli után? _____

Mit csinálsz ebéd után? _____

Mit csinálsz iskola után?

Mit csinálsz vacsora előtt?

Mit csinálsz két óra között?

64. Írd le a kedvenc filmed/ versed /történeted/ meséd cselekményének vázlatát! Használd az *után, előtt, közben, közt, miatt, következtében* névutókat!

© 2019 Miskolczi Zoltán
Karának Magyar Nyelvtudományi Intézete
miskolczi.zoltan@uni-miskolc.hu

A MELLÉKNÉV

A melléknév tulajdonságot jelentő szavak csoportja. Kérdőszavai: Milyen?, Melyik?

65. A színek *melléknevek*. Másold le a mellékneveket!

kék, piros, fehér, fekete, eszik, zöld, lila, sárga, asztal, barna

66. Válaszolj a kérdésekre!

Az egér kis testű, szürke, barna vagy fehér színű állat.

Milyen színű az egér?

Mekkora az egér?

67. Válaszolj a kérdésekre!

Milyen színű a hajad?

Milyen színű a szemed?

Milyen színű a szád?

Milyen színű a pólód?

Milyen színű a táskád?

Milyen színű a cipőd?

68. Készíts személyleírást az alábbi melléknevek segítségével!

magas, alacsony, vékony, kövér, normál
súlyú, rövid, hosszú, szőke, barna,
fekete, göndör, sima, egészséges, beteg,
vidám, szomorú

[illegible]

69. Húzd alá a jellemzésben a *mellékneveket*.

Az én cicám nagyon okos állat. Fehér és fekete foltos a bundája. Kicsi a füle, nagy a bajusza. A szeme zöld színű. Puha a tappancsa. Szereti a friss és hideg májkrémet.

70. Jellemezz egy állatot!

---

71. Milyen ruha van rajtad?

---

72. Keress rokon értelmű szavakat/szinonimákat az alábbi melléknevekre!

kedves, buta, óriási, ösztövé, lusta, kócos, erős

---

73. Kösd össze a melléknevet középfokú párjával! Írd le a párokat!

hosszú	nagyobb	
nagy	rosszabb	
szép	jobb	
jó	hosszabb	
alacsony	könnyebb	
könnyű	szebb	
rossz	alacsonyabb	
magas	magasabb	
okos	okosabb	

---

74. Írd le a melléknevek közép fokú alakját!

halk, nehéz, hideg, meleg, beteg, egészséges, sós, édes, puha, sima, göndör

---

---

75. Szerkessz öt mondatot/hasonlítást!

Pl.: Pista magasabb, mint én.

**76. Kócos összekeverte a mellékneveket.
Válogasd szét őket!**

77. Fokozd a mellékneveket!

alapfokú melléknév (Ø)	középfokú melléknév (-bb, -abb, -ebb)	felsőfokú melléknév (leg-, -bb, -abb, -ebb)
hosszú	hosszabb	leghosszabb
helyes		
jó		
kedves		
csinos		
rossz		
erős		
öreg		

A SZÁMNÉV

A számnév személyek, dolgok, tárgyak mennyiségét, sorban elfoglalt helyét jelentő szavak csoportja. Kérdőszavai: Mennyi? Hány? Hányadik?

78. Kócos összekeverte a számokat. Válogasd szét őket!

9 1 7
12 3 50 22

Rakd sorba a számokat, és írd le betűvel!

1. egy

Helyezd a mondatba a számokat!

Pista egy kenyeret vesz.

Mari _____ almát vesz.

Éva _____ sárgarépát vesz.

Timi _____ szendvicset vesz.

Zoli _____ bélyeget vesz.

Anna _____ könyvet vesz.

Péter _____ ceruzát vesz.

Kolos _____ tollat vesz.

Alkoss mondatot a számokkal! 2, 4, 8, 10, 13, 20, 25, 30,

---

79. Keresd meg számokat!

négy, kettő, piros, száz, öt, ház, tizennégy, harminckettő, számnév

tízalmanégyszékházkettőtáblakérsháromharmincpont

Egyszer volt, hol nem volt egy király. Annak a királynak három lánya volt. Minden lányának négy szolgálja, két kocsija, nyolc paripája, tizenkét aranyos ruhája, sok drága ékszere volt. Hány kocsija volt összesen a királylányoknak?

80. Alkoss dátumot a számokból!

2010, 04, 01, 2009, 09, 12, 02, 11, 2001

Figyelem: A magyar dátum sorrendje: év. hónap. nap.

A dátum számai közé pontot teszünk!

---

81. Írd le a mai dátumot!

Írd le a születésed dátumát!

---

82. A számnevek fajtái I.

Határozott számnév: pontosan megjelöl egy számot, mennyiséget.

Határozatlan számnév: nem pontosan jelöli a számot mennyiséget.

Tudod, pontosan hány darab almát vett?

igen/nem

szám

Mari öt almát vett.

igen/nem

5

Éva sok almát vett.

igen/nem

Kati tíz almát vett.

igen/nem

Tomí kevés almát vett.

igen/nem

Péter húsz almát vett.

igen/nem

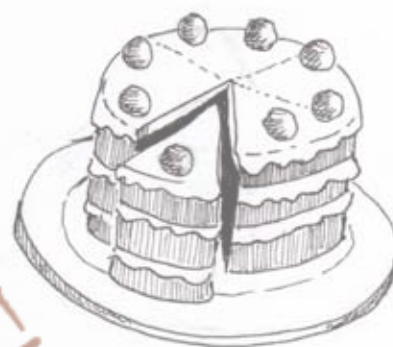
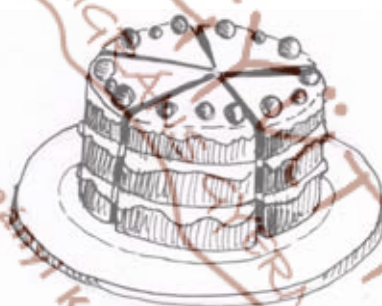
András kettő almát vett.

igen/nem

83. A számnevek fajtái II.

tőszámnév: egész szám

tört számnév: az egész szám egy része, törtrésze

Ez **egy** torta.

A tortát **öt** szeletre
vágom.

A szelet a torta **ötöd**
része.

Írd le a számneveket!

szám   tőszámnév

tört számnév
(-ad, -ed, -od, -öd)

5   öt

ötöd

4

6

9

10

20

25

100

84. A számnevek fajtái III.

A sorszámnev: valaki, valami
sorrendi helyét jelöli.

Ma futóverseny volt az iskolában.
Peti lett az első, Zoli a második,
Gábor a harmadik.

**Írd a fiúk mellé, ki hányadik
lett a versenyen!**

Ő lett _____

Ő lett _____

Ő lett _____

85. Olvasd el!

Stephenie Meyer Alkonyat története egy álmából fakad, melyet 2003. június 2-án látott. Az álom egy lányról szólt, akibe beleszeret egy vámpír. Az álom alapján Meyer megírta a történet egy részét, ez a tizenharmadik fejezet a könyvben. Három hónap alatt írta meg a teljes történetet. Meyer testvérének annyira megtetszett a történet, hogy rávette, küldje el a kiadóknak. A tizenöt levélből, amit írt, ötre nem is válaszoltak, kilenc helyről elutasították, és csak egy pozitív visszajelzés érkezett, a Writers House-tól.⁹

Írd le!

tulajdonnév: _____

tőszámnév: _____

sorszámnév: _____

dátum: _____

⁹ Lásd. még www.wikipedia.hu Alkonyat címszavát!

A HATÁROZÓSZÓ

A *határozószó* a cselekvés helyét, idejét, körülményeit kifejező szavak csoportja.
Kérdőszavai: Hol?, Mikor?, Hogyan?

86. Írd le a mondatokból a cselekvés helyét kifejező szót!

Messze van a bolt. _____

Pista otthon van. _____

Anna hátra dől a széken. _____

A tanterem lent van a földszinten. _____

Távol van a buszmegálló. _____

A közelben énekel egy madár. _____

Kint szaladgálnak a gyerekek. _____

Rajzold le a következőket!

Van egy szekrényem.

Alul vannak a dobozok, középen a labdák, felül a könyvek.

87. Írd le, mi hol van a szobádban!

---

 88. Mit csináltál tegnap?

Reggel _____
Délelőtt _____
Délben _____
Délután _____
Este _____

 Írj mondatokat a cselekvés idejét kifejező szavakkal!

nappal, éjjel, régen, most, mindig, néha, korán, tavaly, idén

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

89. Hogyan történt?

Húzd alá a cselekvés módjára vonatkozó szavakat!

Tegnap gyalog mentem haza.
Rosszul lettem az iskolában.
Gyorsan orvoshoz mentem.
Lassan tudok olvasni.
Szépen írok.

Egyedül járok iskolába.
A testvéremmel együtt voltam moziban.

Hanyatt fekszik a macska.
Hirtelen megállt a busz.

90. Írd le egy napodat! (Mikor, hol, hogyan történt?)

A NÉVMÁSOK

A névmás főnevet, melléknevet, számnevet, határozószót helyettesítő szófaj.

91. Helyezd a mondatba a személyes névmásokat!

Én írok _____ írunk

_____ írsz _____ írtok

_____ ír _____ írnak

_____ ülök _____ ülnek

_____ ül _____ ültök

_____ ülsz _____ ülünk

Én és Pista tanulunk > mi tanulunk

Én és Laci játszunk > _____ játszunk

Én és te olvasunk > _____ olvasunk

Anna és Éva számolnak > ők számolnak

Péter és Kolos írnak > _____ írnak

Máté és én alszunk > _____ alszunk

Te és én futunk > _____ futunk

92. Ragozzuk a személyes névmásokat I!

Rakd sorba és másold le helyes sorrendben!

Tárgyeset:

én > engem E/1. _____

te > téged E/2. _____

mi > minket E/3. _____

ők > őket T/1. _____

ő > őt T/2. _____

ti > titeket T/3. _____

Húzd alá a névmásokat!

Tegnap moziban voltam. Láttalak téged az első sorban. Pista és Mari is volt a moziban, őket haza vittük.

93. Ragozzuk a *személyes névmásokat* II!

Rakd sorba és másold le helyes sorrendben!

-nak/-nek (Kinek?)

én > nekem E/1. _____

ő > neki E/2. _____

te > neked E/3. _____

mi > nekünk T/1. _____

ők > nekik T/2. _____

ti > nektek T/3. _____

Írd be a *személyes névmás* ragos alakját!

(E/1.) Nekem vesz fagyit.

(E/2.) _____ adok tejet.

(E/3.) _____ írok levelet.

(T/1.) _____ írok e-mailt.

(T/2.) _____ veszek almát.

(T/3.) _____ adok kenyeret.

Mi van neked? Írj öt mondatot!

---

94. Ragozzuk a *személyes névmásokat* III!

Rakd sorba és másold le helyes sorrendben!

-n/-on/-en/-ön (Hol?)

ő > rajta E/1. _____

én > rajtam E/2. _____

te > rajtad E/3. _____

ők > rajtuk T/1. _____

ti > rajtatok T/2. _____

mi > rajtunk T/3. _____

Írd le, mi van rajtad!

Rakd sorrendbe és másold le!

-hoz/-hez/-höz

én > hozzám

te > hozzád

ők > hozzájuk

ő > hozzá

mi > hozzánk

ti > hozzátok

András _____ megyek reggel.

Péter _____ megyek délben.

Anná _____ megyek este.

(Én) _____ jössz feleségül?

(Te) _____ megyünk focizni.

(Ő) _____ nem megyünk.

(Mi) _____ jön a Mikulás.

(Ti) _____ jön Santa Claus.

(Ők) _____ jön Joulupuukki.

95. A birtokos névmás alakja.

A **birtokos névmás** a birtokos nevet helyettesíti

Alkoss mondatot!

Az én almám > enyém: Ez az alma az enyém.

A te almád > tiéd: _____

Az ő almája > övé: _____

A mi almánk > miénk: _____

A ti almátok > tiétek: _____

Az ő almájuk > övék: _____

 Írj öt mondatot, mi a tiéd!

pl. Ez a ceruza az enyém.

---

96. A mutató névmás alakja.

A közelre mutató névmás magas magánhangzóból áll pl. ez, ilyen, ennyi, itt.

A távolra mutató névmás mély magánhangzóból áll pl. az, olyan, annyi, ott.

 Melyik a kakukktojás? Karikázd be!

itt, ide, ez, ennyi, így, olyan, ilyen

 Írj három mondatot, mi van a közeledben és a távolban!

Itt van egy _____ Ott van egy _____.

---

97. Ragozd a mutató névmást!

 ez + vel > ezzel

Ezzel az autóval megyek Miskolcra.

az + val > azzal

ez + en > ezen

Ezen az úton megyek Miskolcra.

az + on > azon

ez + re > erre

Erre megyek haza.

az + ra > arra

 ez + nél > ennél

Ennél a saroknál fordulok be.

az + nál > annál

ez + től > ettől

Ettől húzok meg.

az + tól > attól

---

98. Válaszolj a kérdésekre!

A főnevek kérdő névmása: Ki?, Mi?, Kik?, Mik?, Kit?, Mit?

Mi a neved? _____

Ki a barátod? _____

Kik a szüleid? _____

Mik a mai órák? _____

Kit ismersz az iskolában? _____

Mit szeretsz csinálni? _____

A melléknevek kérdő névmása: Milyen?, Melyik?, Mekkora?

Milyen színű a szemed? _____

Melyik iskolába jársz? _____

Mekkora vagy? _____

A számnevek kérdő névmása: Hány?, Mennyi?, Hányadik?

Hány éves vagy? _____

Mennyi az idő? _____

Hányadik osztályba jársz? _____

A határozószavak kérdő névmása: Hogy?, Hogyan?, Hol?, Honnan?

Hogy vagy? _____

Hogyan jársz az iskolába? _____

Hol laksz? _____

Honnan jöttél Magyarországra / Honnan származol? _____

_____

KOMMUNIKÁCIÓ, A SZÖVEG KÉPE, SAJTÓTERMÉKEK

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

együttthaladó

egyetthalado@uni-miskolc.hu

ADÓ

ISKOLÁBAN

Készült

---

egyetthalado@uni-miskolc.hu

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Intézetében.

2. Jelöld a levélben az alábbi elemeket!

megszólítás, bekezdés, margó, sor, dátum, aláírás

szótávolság

szövegkiemelés

FALUSZÉLI CSONTÁSÓK EGYESÜLETE

Pirosnyelvű Kócos

**A falu rét felőli vége,
második ól**

Tisztelt Pirosnyelvű Kócos!

A Faluszéli Csontásók Egyesületéhez benyújtott pályázatát elbíraltuk, ennek alapján egyesületünk a következő

HATÁROZATOT

hozza:

Pirosnyelvű Kócos pályázó részére a Faluszéli Csontásók Egyesületének Karajkuratóriumában **csontásási továbbképzési járadékot** állapít meg.

Ezen határozat a Kutyakiképzési Törvény alapján nyolc napon belül jogerőssé válik, fellebbezni írásban benyújtott háromszoros vakkantással lehet.

Kérjük, a további ügyintézés és farokcsóválás miatt mielőbb keresse fel egyesületünket!

Faluszéle, 2010. augusztus 7.

Kerítéskerülő Rojtos
az FCsE megbízott elnöke

3. Vágj ki egy újságból/napilapból/hetilapból/magazinból egy cikket, ragaszd ide és jelöld benne az alábbi elemeket!

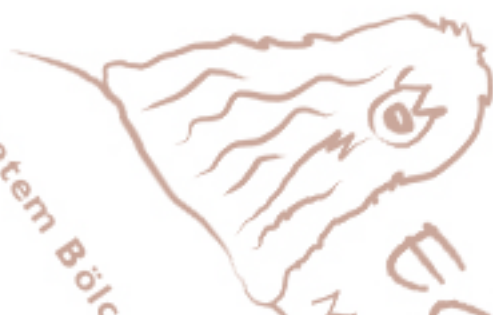
cím, bekezdés, sor, margó, oszlop

szótávolság, betűméret

szövegkiemelés

Miskolci Egyetem

EGYÜTTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egytutthalado@uni-miskolc.hu

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

4. Hozz egy újságot/napilapot/hetilapot, és jelöld meg benne az alábbi elemeket!

fejléc, rovat, cikk

vezércikk

5. Keresd ki az irodalom 5. tankönyvedből három vers/
költemény címét!

Írd le egy *monda* címét!

Írd le egy *ballada* címét!

6. Húzd alá, melyik a nagyobb terjedelmű/méretű?
regény /novella

Írd le két regény címét!

Írd le két novella címét!

7. Írj le két *reklámot* a tévéből/rádióból!

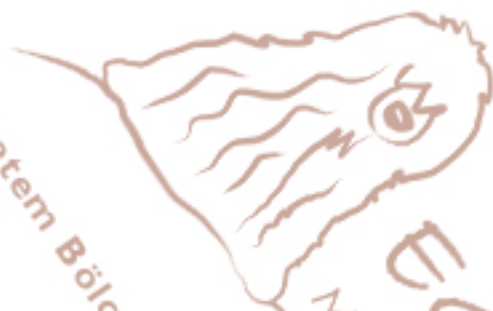
Írd le két *reklám kulcsmondatát/szlogenjét!*

---

8. Vágj ki három *reklámot* valamelyik újságból!

9. Készíts *vázlatot* az irodalmi segédanyag alapján a Toldi egyik énekéből!

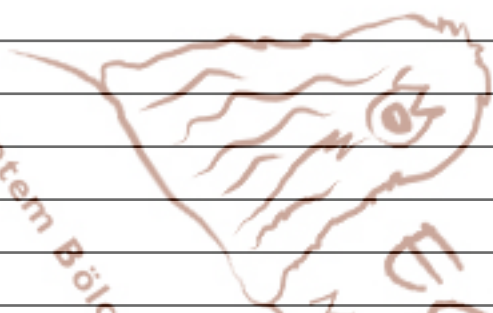

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

10. Készíts vázlatot természetismeret-órára!

egyetthalado@uni-miskolc.hu

ESZÜTTTALADO
MISKOLC
GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

11. Olvasd el!

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer két kiskutya. Az egyiket Rojtosnak, a másikat Foltosnak hívták. Rojtos egy kis komondor volt, s a neve szerint rojtokban lógott a bundája. Nagyon büszke volt a szép bundájára! Foltos egy dalmata volt. Ugyan Foltosnak hívták, de nem volt még egyetlen foltja sem. Csúfolta is ezért Rojtos! Egy nap Rojtos a kerítés mellett szaladgált. A kakast akarta elkapni. A kakas felszállt egy oszlopra, a kiskutya szőre meg beakadt a kerítésbe. Sírt, ugatott Rojtos. Jött is a gazda. De nem tudta kihúzni Rojtost a kerítés alól. Így levágta a szőrét! Sírt Rojtos a szép bundája után! Foltos ezt mondta neki: Te Rojtos vagy, de nincs rojtod, én Foltos vagyok, de nincs foltom, most már barátok is lehetnénk!

Írd a képhez az állatok nevét!

Válaszolj a kérdésekre!

Hol szaladgált Rojtos? _____

Mit akart elkapni? _____

Hová szállt fel a kakas? _____

Hová akadt be a kiskutya? _____

Mit csinált a gazda Rojtos szőrével? _____

Miért vágta le Rojtos szőrét a gazda? _____

12. Tudáspróba

Milyen műfajú a 11. feladat szövege? *novella / vers / mese*

Írj öt *fő*nevet a szövegből! _____

Írj 2 *állat*nevet a szövegből! _____

Írj három *igét* a szövegből! _____

Milyen idejű igék vannak a szövegben? *jelen / múlt / jövő*

Gyűjtsd ki az *igekötős* igéket a szövegből! _____

Karikázd be a *névelő*ket a szövegben!

Írj két *névutót* a szövegből! _____

Keress *személyes névmás*okat a szövegből! _____

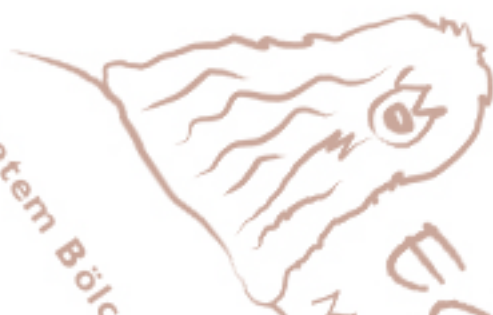
_____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

EGYÜTTTALADO
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTHALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával

